

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Exegesis Euangelij Ioannis IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

T. VI
21

aut in die malo, quo viget malicia vos impugnans, & vt possitis in omnibus perfecti stare, tam inter prospera, quam inter aduersa, ne vos prospera extollant, nec deiiciant vos molesta. State igitur succincti lumbos vestros cingulo castitatis. In his enim viget viris luxuria. Propterea Dominus dicit: *Sint lumbi vestri praecincti.* State succincti lumbos vestros in veritate. Estote casti, non tantum in oculis hominum, sed in oculis etiam Dei, & indui lorica iustitiae bonarum actionum, & calceati, hoc est, calceis indui pedes. Per pedes significantur affectus, quos munire decet, ne terrena tangant, aut terra inquinentur. Vt sitis, inquit, praeparati, expediti, ac idonei, ad annu- ciandam gratiam Evangelicæ pacis. In omnibus sumentes scutum fidei, hoc est, pro scuto sic vobis fides catholica, in quo possitis scuto tela nequissimi ignea extinguere, hoc est, quo possitis vehementes tentationes ac impetu- osas diaboli vincere aut reddere inanes. Et galeam salutis assumite (quæ est spes æternorum bonorum) qua omnia contemptis terrena: & gla- dium spiritus seu spiritualem gladium assumite, qui sermo est diuinæ præ- dicationis, diuidens carnem à spiritu, rescans à virtute vitium, ac noxia cuncta, puta impietates & hæreses rescindens.

EXEGESIS EVANGELII EIUSDEM DOMINI
ce. XX I. post Dominicam S. Trinitatis, Iohannis IIII.

Iob 17.

Mebr. 9.

1. Corin. 12.

Regulus ille
quis fuit.

Multi vestrum charissimi, arbitror, scriptum legerunt in Iob: *Homo natus de muliere, breui viuens tempore, repletur multo miseris. Qui quasi flor egreditur & coneritur, & fugit velut umbra, & nunquam in eodem statu permanet.* Siquidem homo dum crescit, deficit: quantoque eius extenditur vita, tanto eadem ipsa crescens minuitur. Prorogatio namque & cursus vita, quid aliud est, quam eiusdem decurtatio? *Statutum est enim omnibus hominibus semel mori.* Vnde quanto viuatur diutius, tanto ipsa vita breuior efficitur, tantoque ad mortem acceleratur. Verum antequam ad mortem veniamus, vita nostra multis aspergitur amaritudinibus, multisque atteritur molestiis, per quas ad se modo nos trahit Deus, aut iam tractos apud se, ne recedamus, custodit. Quam obrem decet nos paternum suum erga nos amorem intelligere, & corporum infirmitates, quæ sunt animæ sanitas, non abijcere, sed patienter amplecti. Meminisse enim nos Apostolicæ sententiæ oportet, quæ dicit: *Libenter gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus Christi.* Cum enim infirmior, tunc potens sum. Itaque in huius Dominicæ Evangelio regulus quidam & pater afflictus introducitur pro filio orans: qui tandem quoque est exauditus, & filius eius sanatus. Sanatio autem vnus infirmi multos ægros sanauit in anima: imo patrem quoque illius sanauit ab imperfectione fidei. Dicit itaque B. Iohannes Euangelista.

Erat quidam regulus, cuius filius infirmabatur Capharnaum.

Quis iste fuerit regulus, varia est multorum opinio. In hoc tamen consentiunt (puro) omnes, hominem non regis fuisse dignitatis, sed in potestate constitutum, vnum ex terræ optimatibus & rectoribus, qui vel à Romanis, vel ab Herode constitutus, partem gubernauerit regni. Hic nuptijs inter-

terfuisse dicitur in Cana Galilææ, & agnito Christi miraculo circa mutationem aquæ in vinum, spem aliquam recuperandæ concepit sanitatis pro filio. Fuit itaque regulus ille vnus ex rectoribus, satrapis seu præfectis terræ, & fortasse in Capharnaum constitutus præfectus. Hic itaque condolens filij infirmitati, qui incipiebat mori, tentauit quicquid poruit, remedia vndecumque petens. Hic cum esset memor miraculi in nuptijs facti, ad Iesum concitus se contulit, sperans se ibi remedij quid pellendæ mortis & infirmitatis ab eodem se accepturum, vt sequitur.

Hic cum audisset, quia Iesus adueniret à Iudæa in Galilæam abiit ad eum, & rogabat eum, vt descenderet & sanaret filium eius, incipiebat enim mori. Dixit ergo Iesus ad eum: Nisi signa & prodigia videritis, non creditis.

Dicit quis: Cùm Dominus regulum hunc taxare videatur ob fidei defectum, nunquid credere non iudicandus est, qui dominum accessit, rogauitque vt sanaret filium eius? Si non credidit Christum posse sanare, cur illum accessit, & vt sanaret filium suum, rogauit? Verùm excutienda sunt reguli verba, & videndum quid credidit, vbiue dubitauit. Credidit Christum posse sanare, sed in hac fide duo fuere defectus fidei. Vnus, quia putabat Christum non posse sanare, nisi adesset homini sanando. Non credidit vt absens curare posset infirmum. Atque ideo Dominum rogauit, vt descenderet. Alter defectus fuit, quod putabat eum mortuum non posse suscitare: ideo festinabat Iesum in domum suam adducere, antequam filius eius moreretur. Hunc duplicem fidei defectum in eo videns Iesus, ait ad illum: Nisi signa & prodigia videritis non creditis. Non obiurgat eum quod peteret signum, sed quod imperfectè crederet. Sciebat nanque recipiendæ ac propagandæ fidei signa esse necessaria ac Christi miracula. Primo namque erant signa necessaria, quibus Christi prædicatio confirmaretur, propter difficultatem credendorum, quæ erant supra captum humanum. Contra quæ ratiocinationes multæ fieri possent humanæ, quæ vt excluderentur, miraculis opus erat, quibus ratio humana confiteretur atque credere virtute diuina perfecta compelleretur. Nisi enim Christus miraculis, signisque astruisset veritatem suæ prædicationis, nisi signis & prodigijs virtutem commostrasset diuinam, quis credidisset ei dicenti se filium Dei? Quod enim homo esset Christus, oculo poterat probari corporali. Quod verò Deus erat, nõ poterat persuaderi, nisi virtus in eo esse perspiceretur diuina. Miracula autem operari ex potestate, sine oratione, & virtute propria, mortuis reddere vitam aut languidis sanitatem, naturam testantur diuinam. Dixi igitur, nisi virtute aliqua diuina, quam purus non posset operari homo, Christus probasset se Deum, quis dicenti se Deum, obligatus fuisset hoc ipsum credere? Nonne & ipse hoc ipsum confitetur, dicens: *si opera non fecissem quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent incredulitatis, scilicet Iudæi?* Nunc autem excusationem non habent de peccato suo. Siquidem Christus ex potestate & imperando (vt dixi) fecit miracula, quod nemo sanctorum alius fecit. Sancti enim siue veteris, siue noui testamenti fuerint, non suo, sed Christi nomine: nõ sua, inquam, virtute, sed Christi virtute: nõ imperando, sed precibus imperando

Ioan. 5.

Fidei defectus duplex in regulis.

Miracula Christi necessaria fuisse propter tria.

Ioan. 15.

SSSS trando

T. VI
21

Ioan. 5.
Lutheranoru
opera cuius-
modi perhi-
beat de ipis
testimoniis.

trādo fecere miracula. Quocirca Christus dixit quocirca: *Opera que ego facio, sunt
que testimoniū perhibēt de me.* Opera que facit Lutherus & eius socij apostatae,
pariter testimoniū perhibent de illis, quod sunt pseudoapostoli, hæretici,
Christo & Ecclesiæ rebelles, à Spiritu sancto alieni, & fatana discipuli, qui
quicquid honestum est, aut virtuosum, oppugnant, quicquid virtuosum, ro-
borant. Reuera enim Lutherani possent dicere: Licet nomen nobis arroga-
uerimus Euangelij, opera tamen nostra que facimus, testimoniū perhibent
de nobis, quod non Euangelici, sed carnales sumus. Secundum spiritum
enim viuere, quamuis rarissimè, imo fere nunquam, ne doceamus
quidem, tantum abest vt faciamus, nisi quod quicquid loquimur, si detra-
himus, si negamus, si seducimus denique, modò repugnet Ecclesiæ, voca-
mus Dei verbum, vocibusque clamamus: Euangelium, Euangelium, non
aliter quam Ephesij olim per duas horas clamabant. Magna Diana Ephesio-
rum. Clamantes autem nihil de Euangelio secundum spiritum, nisi ea
que contentiones fouent, & detractiones seminant, proferimus, sed iux-
ta spiritum loqui, & iuxta carnem viuere docemus. Opera enim nostra
sunt, & in carne & in fraude. Quod si non creditis nobis, opera nostra te-
stimoniū perhibent de nobis, quod carnem diligimus, spiritum execra-
mur. Secundo necessarium fuit, vt Christus faceret signa & prodigia ra-
tione fidei (in qua ante erant) antiquandæ. Tunc enim non erat gens, que si-
dem aliquam non receperat, imo perfidiam & idololatriam, iudæis excep-
tis, qui veram habebant vsque ad illa tempora fidem. De fide autem rece-
pta quemuis eripere, & in aliam fidem introducere, non potest fieri, nec per-
suaderi quidem mortalibus, nisi opera huiusmodi videant, que diuinita-
tem testentur, vt sint ultra potestatem humanam. Romani namque & alie
gentes videntes per viam naturæ euenire abundantiam & caritatem, serenitatem
& tempestatem, generationem & defectiōem, cœlestibus sideribus,
puta, Soli, Lunæ, cæterisque planetis virtutem & diuinitatem tribue-
rant (cum reuera nihil essent ex se, sed tantum ministrantia lumina, eo-
rumque virtus esset illis indita à Deo) & eadem vt numina diuina cum
alijs portentis, dijsque suis multis colebant. A quo errore eos euellere, & a-
liam fidem persuadere nemo potuit, absque ostensione miraculorū. Por-
ro iudæi fidem & legem habebant à Deo per Moysen sibi traditam, à qua fi-
de, in qua erant nati, quomodo in aliam fidem, & in legis derelictionem
potuissent induci nescio, si non vidissent miracula in Christi nomine (quæ
per Apostolos prædicabatur) fieri, que testimoniū ferrent, non aliud no-
men sub cælo datum esse hominibus, in quo nos oporteat saluos fieri, quam
nomen Domini nostri Iesu Christi. Ab assuetis enim difficile est auelli, &
eam in qua natus es, fidem difficultus relinquere, nisi cogaris miraculis. Quia
propter videre hic quæso quorundam leuitatem & perulantiam, qui fidem
veram, antiquam, ab Apostolis nobis traditam, miraculis, signisque confir-
matam deserentes, in quorundam apostatarum, (quorum summa sanctitas
est carnalis spurcitia) carnalem libertatem se tradiderunt, nihilo honestio-
res inde facti Mahumetanis. Hi Lutherani sunt hæresum multarum coacer-
uatores & sectatores. Quomodo igitur dixi, vt fidem suam pristinam, tam
iudæi, quam Gentes relinquerent, in Christum crederent, necesse erat id
fieri.

Anot. 9.

Idololatriæ
origo, que.

Anot. 4.

fieri
credi
comi
nim
gnis
uenti
latri
dicen
cien
horum
terati
rd qu
reco
stos,
eset
per p
se ad
phile
mana
dolo
men
Apost
erat v
lis à
non p
virtu
gna
P
mira
gelica
quia
est ca
quam
honest
ca hæ
deside
meti
sus m
ni ser
Luthe
bera
amer
tis su
Luthe
paula
diger

T. VI
21

Dixit ad eum regulus: Domine, descende priusquam moriatur filius meus.

Quamuis imperfecta huius reguli fuerit fides, fuit tamen singularis deuotio eius ad Christum. Quamobrem non expectauit, donec ad ciuitatem suam veniret Iesus, sed longè adhuc constitutum adiit, & pro filio rogauit. Quem Dominus Iesus non solum exaudire volens eius filium sanando, verum etiam ipsum regulum ab imperfectione fidei liberando, reprehendens exercuit eum. Verum cum ille hæc dissimulans sustineret, atque precibus non desisteret, Dominus illi respondit:

Dicit ei Iesus: Vade filius tuus viuuit.

Matth. 8.

Gregor. Cur ad Centurionis seruum Christus ire voluerit, & non ad filium reguli.

Non dicit regulo, quæadmodum dixerat Centurioni: *Ego veniam & curabo eum*, sed vt orantem quoque sanaret patrem, qui opinabatur Iesum absentem non posse curare, & ideo vt ad se descenderet, Iesum rogabat, ire noluit. Sed mouit hic diuus Gregorius quæstionem: Quare Dominus ad seruum Centurionis accedere, licet non rogatus voluit, & ad filium reguli ire noluit: Nempe ideo, vt instrueret nos, qui homines intuemur vt homines. Secundum humanam enim rationem omnino videbatur nobis magis eundem ad reguli filium, quam ad Centurionis seruum. Sed Christus vt monstraret quam studiosus humilitatis esset, quamq; non esset acceptor personarum, sed æque omnes diligeret, ad reguli filium ire recusauit, ad seruum Centurionis ire paratus fuit. Alia est præterea ratio. Nam Centurio perfectam habuit fidem, in qua nihil ædificari oportuit. Ideo vt illius nobis fidem quoque & deuotionem manifestaret. *Ego* (inquit) *veniens curabo eum*.

Matth. 8.

Sciebat enim quid esset responsurus Centurio: ideo vt nos quoque eius tantam fidem sciremus, prouocabat eum ad respondendum. Hic verò regulus habebat fidei imperfectionem, quæ in illo pariter erant curanda. Ideo ire Dominus ad filium eius noluit, ne eius errorem confirmaret. Sed absens curare voluit filium, quo præsentem curaret quoque patrem, existimantem opus esse ad curationem filij corporali præsentia Christi. Propterea constanter regulo hic Iesus dicit: Vade, filius tuus viuuit.

Credidit homo sermoni quem dixit ei Iesus, & ibat. Iam autem eo descendente, serui occurrerunt ei, & nunciauerunt dicentes, quia filius eius viueret.

Aliquid in fide profecerat interim, dum Domino loquebatur regulus, quia iam credidit verbo Christi, & fide confortatus, rediurus in domum à Domino abcessit. Cui occurrerunt serui nunciantes filium viuere, id est, esse incolumem, vel, quia lætium nuncium non est differendum: est enim semper desideratum & acceptum, ideo festinarunt serui mox, quod audire desiderabat, Domino nunciare: vel quia superfluum videbatur seruis, magis gratia vocabatur Christus incolumis erat. Putabant enim cum suo Domino descensurum Christum, cuius iam esset præsentia superflua propter filij sanitatem.

Interrogabat ergo horam ab eis, in qua melius habuerat. Et di-

Et dixerunt ei, quia heri hora septima reliquit eum febris.

Ex hoc loco Chrysoſtomo videtur, quod perfectè non crediderit regulus iste, ſed tirubauerit: atque rei veritatem explorare volens, propterea interrogauerit, qua hora melius habuiſſet, vt inde diſceret, an virtute Chriſti, an alia occasione aliqua naturali filius recuperaiſſet ſanitatẽ. Reſponderunt igitur illi ſerui eius, quod hora ſeptima illum reliquiſſet febris, hoc eſt, quod cum eſſet febricitans correptus, ſubito illum reliquit febris perfectè, & ſine vlla debilitate, aut morbi veſtigio factus eſt, manſitque ſanus. Pari modo ſocrus Petri febricitans curata eſt. Nam ſubito ſurrexit à Chriſto curata & miniſtrauit menſam. Ioannes Chryſoſtomo. Luca 4.

Cognouit ergo pater, quia illa hora erat in qua dixit ei Ieſus: Filius tuus viuuit. Et credidit ipſe & domus eius tota.

Pendite hinc (vt Beda dicit) quemadmodum in alijs virtutibus, ita in fide quoque eſt gradus. Nam regulus initium habuit fidei, cum Dominum pro filij ſalutẽ rogauit. Incrementum habuit, quando ſermoni credidit Chriſti, domum reuertens. Poſtremo nuncijs ſeruis perfectionem obtinuit fidei, nihil poſthac dubitans. Credidit autem, vt hic dicitur, non ipſe tantum, ſed domus eius vniuerſa. Quo palam fit, quam vtile fit, patrem familias habere bonum, aut Deo deuotum, quamque peſtiferum ſit malum, impiumque habere dominum. Quomodo enim eſt pater familias, ita ſunt eius quoque miniſtri & familia tota. Proſuit igitur familiae domus, regulum credidiſſe in Chriſtum. Nam hac occasione ſtuderunt etiam omnes qui in domo erant, fide ſe Domino conformare. Qui ſi impius fuiſſet, familiam quoque habuiſſet impiam. Eſtote igitur filij ſemper, quantum eſt poſſibile, cum bonis, vt participes ſitis quoque in bonis eorum, & in virtutibus, & aſſueſciatis ad honeſtatem & ad virtutem. Iuxta enim mores & vitam eorum cum quibus habitas, vita & animus tuus imparceptibiliter mutatur, vt cum laſciuis ſias laſciuus, cum arrogantibus & ſaperbis ſuperbus, cum tumidis tumidus, cum inobedientibus rebellis. Et ediuerſo, vbi Dei timor eſt in patre familias aut vxore, ibi docetur, participatque tota familia, vt diſcat timere Deum. Qui vobis filij miſericordiam ſuam det & gratiam, vt illum præ oculis habentes, ſemper ei maneatis ſubiecti ac obediẽtes, in Chriſto Ieſu Domino noſtro, qui eſt benediẽtus in ſecula, Amen. Beda. Fidei gradus. Conuerſari cum bonis, quæ ſit vtile.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Cur poena peccati originalis poſt baptiſmum maneat, & quare formidabilis ſit mors.

Erat quidam regulus, cuius filius infirmabatur, Ioannis III. Hominibus cunctis naturaliter hoc inſtitum eſt, vt quarant ſui integritatem & ſanitatẽ: fugiant verò ſui corruptionem, ſeu mortem. Hoc modo hu-
ius infirmi pater per naturalem amorem & compaſſionem remedium egro-
to filio ſuo quodcunque potuit, ad ſanitatẽ quaeruit. Sed miraris fortalle,
vnde nobis accidant infirmitates, aut etiam ipſa mors. Dicendum ex origi-
nali peccato hoc nobis accidere, vt moriamur, vt poenas, dolores, infirmi-
tates, Infirmitas & mors vnde accidunt homini.

SSSS 3

tates,